



УКРАЇНА

(19) UA

(11) 3706

(13) U

(51) 7 A01G1/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ РОЗМНОЖЕННЯ ОЖИНИ

1

2

(21) 2004021171

(22) 18.02.2004

(24) 15.12.2004

(46) 15.12.2004, Бюл. № 12, 2004 р.

(72) Шеренговий Петро Захарович, Нетребський
Віктор Петрович

(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(57) Спосіб розмноження ожини, що включає заготівлю живців, садження їх у субстрат в парниках, зволоження та полив, який відрізняється тим, що садіння живця проводять апікальною частиною в субстрат.

Корисна модель відноситься до сільськогосподарського виробництва, зокрема до розмноження цінних ягідних культур з унікальними харчовими і лікувальними властивостями.

Відомий спосіб розмноження ожини кореневи-ми паростками, верхівками ростучих пагонів (пульбуванням), горизонтальними відсадками, зеленими і здерев'янілими живцями (МАЛИНА, ЕЖЕВИКА /И.В. Казаков, Фолио, М: 2001. -с.139-140) в якому кущ протягом двох років ранньою весною обрізають на висоті 10...15см від землі, не допускаючи плодоношення. Внаслідок з верхньої частини кореневищ виростає більше 5-6 сильних пагонів. Навесні їх розкладають навколо куща ожини в канавки глибиною 5...7см і прищиплюють дерев'яними крючками. При появі на нижній стороні пагонів придаткових коренів їх присипають землею, залишаючи відкритими верхівкові бруньки і листочки. Для кращого вкорінення відводки регулярно поливають, а на зиму огортають ґрунтом чи утеплювальним матеріалом. На осінь наступного року із вкорінених пагонів виростають молоді рослини, які відокремлюють від материнського куща і використовують для садіння.

Недоліком відомого способу є те, що кореневи-ми паростками розмножуються лише окремі сорти ожини (Агавам, Ерлі, Вільсон). При пульбуванні хоч і утворюється добре розвинена коренева система, проте коефіцієнт розмноження незначний. Відсоток вкорінення здерев'янілих живців низький і отримані саджанці здебільшого потребують дорожчування.

Корисною моделлю ставиться завдання ство-

рення способу розмноження ожини з підвищеною приживлюваністю зелених живців та якості отриманих саджанців.

Поставлене корисною моделлю завдання досягається тим, що у способі розмноження ожини, що включає заготівлю живців, посадку їх у субстрат в парниках, зволоження та полив, згідно корисної моделі садіння живця проводять апікальною частиною в субстрат.

В способі, що пропонується, врахована біологічна особливість ожини краще утворювати коріння на згині етіолозованого пагона. Це досягається садінням живця апікальною частиною в субстрат (садіння перевернутим живцем). При цьому брунька, яка знаходиться в субстраті направлена верхівкою вниз при проростанні повертається вгору, а на згині з нижнього боку утворюється коріння.

Приклад

Для зеленого живцювання використовували холодні парники в яких на ґрунтосуміш насипали пісок шаром 5см. Живці заготовляли в кінці травня-червні із приростів поточного року. Строк заготівлі живців впливає на два основних показники: кількість живців з куща і сила розвитку отриманих саджанців. При ранніх строках живцювання живців з куща отримували менше, але саджанці були краще розвиненими, порівняно з більш пізніми строками. Пагон зрізали вранці, живці нарізали довжиною 8...10см (2-3 міжвузля). Висаджування живців в парники проводили апікальною частиною в субстрат (перевернутим живцем) за схемою 5х5...7см на глибину 2...3см і накривали забіленими рамами. Для створення потрібної вологості

(13) U

(11) 3706

(19) UA

проводили обприскування 4...6 раз на день з поступовим зменшенням кількості обприскувань до 3...4 раз на день. Через 12... 18 днів після садіння, при утворенні перших коренів, збільшували провітрювання, а обприскування поступово змінювали на одноразовий полив за добу. Брунька живця яка знаходиться в субстраті (брунька апікальної частини) проростає і, завдяки геотропізму, повертається догори, а на згині з нижнього боку утворюється коріння.

Ожина в основному вирощується в південних районах України здебільшого в присадибних, дачних і фермерських господарствах. В Лісостеповій і Поліській зонах з кожним роком збільшуються насадження ожини нових зимостійкіших сортів, створених на основі селекційної роботи з ожиною. Робота з прискорення розмноження садивного матеріалу ожини проводиться в інститутах системи УААН.

Таблиця

Вихід саджанців ожини, залежно від способу садіння живців

Спосіб садіння живців	Відсоток приживлюваності живців	Висота саджанців станом на, см	
		18 серпня	15 жовтня
Верхівкою догори	30	15	54
Верхівкою донизу	85	26	90

Як видно з таблиці, спосіб садіння зелених живців ожини суттєво впливає на їх приживлюваність (80% проти 30% у контролю), що в подальшому позначається не тільки на кількості, а й на якості отриманих саджанців (висота 90см проти 54см у контрольних рослин). При розмноженні

ожини пропонується способом коріння утворюється не на пагоні, що сформувався на маточній рослині (при надмірній зволоженості він схильний до загнивання), а на етіолованому пагоні, що розвинувся із бруньки, вміщеної в ґрунтосуміш (який є стійкішим проти загнивання).